

Biuro Nowych Technologii IPN na XV Europejskim Kongresie Gospodarczym

XV Europejski Kongres Gospodarczy (EEC – European Economic Congress) zorganizowany w Katowicach w dniach 25-26 kwietnia, to jedno z najważniejszych w Europie Środkowo-Wschodniej spotkań biznesowych, podczas którego toczą się rozmowy o kluczowych trendach i tendencjach zmieniających gospodarkę, kształtujących jej perspektywy w zmiennym otoczeniu geopolitycznym i makroekonomicznym.

Dyrektor Biura Nowych Technologii Magdalena Hajduk wzięła udział w sesji „AI w Polsce: nauka, gospodarka, wsparcie”. W panelu uczestniczyli także: Alexander Sharmazanashvili z gruzińskiego Centrum Inżynierii Molekularnej i Gruzjińskiego Uniwersytetu Technicznego, Michał Kanownik - prezes zarządu, Związek Cyfrowa Polska, Mario Ottiglioprezes, Global Coalition on Aging, Prof. Andrzej Zybertowicz -doradca społeczny Prezydenta RP, Dawid Lasek - wiceprezes zarządu, Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska, Adam Zych – prezes zarządu, Fundacja Polska PL. Moderatorem dyskusji była Kinga Pasternak, wicedyrektor Programu GovTech Polska, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Celem dyskusji było przedstawienie działań związanych z nowymi technologiami i zastanowienie się nad tym jakie nowe możliwości, a jakie potencjalne zagrożenia niesie ze sobą rozwój technologii opartych na sztucznej inteligencji. Paneliści podejmowali próby oceny wpływu sztucznej inteligencji na system społeczno-ekonomiczny. Adam Zych wskazał na rodzący się konsensus w sprawie konieczności uregulowania zasad funkcjonowania sztucznej inteligencji, wpływający z troski o właściwie pojęty dobrostan człowieka. Zauważył, że wzrostowi znaczenia nowych technologii nie towarzyszy poprawa produktywności. Większość panelistów zgodziła się z poglądem, że trzeba rozpoznawać pojawiające się zagrożenia i zastanawiać nad wprowadzaniem regulacji.

Temperaturę dyskusji znacząco podniosła wypowiedź prof. Andrzeja Zybertowicza, który w alarmującym tonie ostrzegł przed totalnym zagrożeniem dla ludzkości, jakie pojawiło się w związku z rozwojem sztucznej inteligencji. Źródłem tego zagrożenia jest jego zdaniem rażąca dysproporcja między tempem rozwoju AI, który przyspieszył skokowo w ostatnich latach, a naszymi zdolnościami do kontrolowania i dopasowywania nowych technologii do ludzkich potrzeb, do ograniczeń człowieka i pod kątem naszego bezpieczeństwa. W zdecydowanych słowach prof. Zybertowicz ocenił, że „rewolucja cyfrowa jako całość spotęgowała problemy ludzkości, zdestabilizowała geopolitykę, zdestabilizowała demokrację, zdestabilizowała poczucie ładu zbiorowego”. Podsumowując: przyniosła więcej zamieszania niż korzyści.

Z oceną prof. Zybertowicza nie zgadzała się większość panelistów, wypowiadających się przede wszystkim o gospodarczych i biznesowych korzyściach i optymistycznie spoglądających na przyszłość z perspektywy liberalnej. Pośrednie stanowisko zaprezentowała Magdalena Hajduk z Biura Nowych Technologii Instytutu Pamięci Narodowej, która z jednej strony nie pomniejszała wagi zagrożeń, wymieniając wśród nich inwigilację behawioralną, z drugiej jednak wskazując na możliwość wykorzystania AI do działań na rzecz edukacji, percepcji historii, przekazania nowym pokoleniom unikalnego kodu kulturowego. Instytut Pamięci Narodowej może już obecnie pochwalić się nowymi projektami wykorzystującymi nowe technologie, których efektywność wygląda obiecująco. Dyrektor Hajduk przypomniała, że Biuro Nowych Technologii Instytutu Pamięci Narodowej zostało powołane po to by otworzyć dialog z młodym pokoleniem oraz wdrożyć nowe technologie w nauczaniu historii. W realizacji tego zadania najważniejsze jest zachowanie równowagi między oczekiwaniami młodzieży, a misją edukacyjną. Na pytanie, czy AI pomaga przekazywać prawdę historyczną, dyrektor Hajduk odpowiedziała: „Algorytm mówiący tylko prawdę – to olbrzymie wyzwanie. Wyobrażam

sobie, że można to zrobić w IPN na podstawie petabajtów zweryfikowanych danych, jednak musimy pamiętać, że na koniec to człowiek powinien decydować czym ta prawda jest”.

Pomimo różnic, dyskutujący zgodzili się, że sztuczna inteligencja jest odbierana w dwojaki sposób. Z jednej strony cieszy, bo ułatwia pracę, z drugiej strony budzi lęk przed tym, że zastąpi człowieka. Ocenili, że potrzebna jest edukacja społeczeństwa, tak by było ono świadome i bazowało na sprawdzonych źródłach wiedzy. Wskazali również na konieczność współpracy instytucjonalnej by wypracować mądre regulacje potrzebne do odpowiedzialnego i bezpiecznego wykorzystywania AI.

